

10 Kenmerken van een Futureproof Organisatie

Voor Jonne

10 Kenmerken van een Futureproof Organisatie

Voor ondernemers en organisaties die zich
met inzicht in het verleden
op de toekomst willen voorbereiden

Jolein Baidenmann

Met een voorwoord van Maria van der Heijden

www.futureprooforganisatie.nl
www.isduurzaam.eu
www.partnerschappen.nl

© 2017, Jolein Baidenmann

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of door fotokopieën, opname, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

ISBN: 9789463422109

Foto voorkant: PARIS SMART CITY 2050

Met toestemming van Vincent Callebaut Architectes, Paris

Foto's binnenwerk: illustratieverantwoording pagina 101

Met dank voor hun inbreng bij de totstandkoming van dit boek:

Andrew Fung, Tamas Erkelens, Tim de Kroon,
Lilian Seine, Ellen Somers, Maaïke Blom

Eindredactie:

Evelien Adriaan, René Perdok

Inhoudsopgave

VOORWOORD	1
TEN GELEIDE	3
WAT IS EEN FUTUREPROOF ORGANISATIE?	8
DE TIEN KENMERKEN	12
Slim	13
Impact	21
Het nieuwe werken	29
Netwerken	39
Zingeving	47
Transparantie	55
Diversiteit	63
Circulariteit	71
Glocal	81
Leiderschap	89
ONZE TOEKOMST IS FASCINEREND	97
Illustratieverantwoording	101

Voorwoord

Weet u wat een van de lastigste zaken is waar duurzame organisaties mee te maken hebben?

Het begrip ‘duurzaam’ devalueert. De term verwordt – paradoxaal genoeg als gevolg van de sterk toenemende belangstelling voor de achterliggende principes ervan – langzaamaan tot een containerbegrip en verliest daarmee aan betekenis en geloofwaardigheid. Marketeers doen intussen hun uiterste best om alternatieve termen te bedenken die burgers en consumenten moeten aanzetten tot verantwoord (koop)gedrag.

En dat terwijl ‘duurzaam’ in de puurste zin des woords betekent ‘lang durend’. Niets meer en niets minder. Een product is duurzaam wanneer het lang meegaat. Een organisatie kun je duurzaam noemen wanneer deze ondanks allerlei invloeden van buitenaf blijft bestaan. Bestand tegen crises. Toekomstbestendig dus. *Futureproof*, zo u wilt.

Niet toevallig komen de tien kenmerken van een Futureproof Organisatie, die in dit boek zeer helder worden beschreven, overeen met de aspecten van duurzaam ondernemen die wij bij MVO Nederland propageren. Transparantie, circulariteit, netwerken, impact - het zijn stuk voor stuk 21^e-eeuwse invullingen van het aloude adagium *people, planet, profit*. En termen die meer aanspreken dan ‘duurzaamheid’...

Overigens merk ik in de dagelijkse praktijk dat er vooral aandacht is voor de technische kant van duurzaam ondernemen. Energieopwekkende vangrails, auto's gemaakt van vlas en suikerbieten, circulaire hoofdtelefoons – dat soort technologische hoogstandjes spreekt natuurlijk tot de verbeelding.

Tegelijkertijd wordt het menselijke aspect aan duurzaamheid zwaar onderschat. We kunnen nog zulke geavanceerde technologie ontwikkelen, als mensen niet willen veranderen, blijft de duurzame economie toekomstmuziek. Zolang de op economisch gewin gerichte consument in ons het blijft winnen van onze innerlijke maatschappelijk betrokken burger, komen we geen stap dichterbij een samenleving zonder sweatshops, kiloknallers en olieverslaving.

Om mensen mee te krijgen, is een inspirerend perspectief nodig. Daarom raad ik u aan om met name de hoofdstukken 'Zingeving' en 'Leiderschap' zorgvuldig tot u te nemen. En de lessen die u eruit leert in de praktijk te brengen. Wie met modern leiderschap mensen uit alle lagen van de bevolking mee weet te krijgen naar een duurzame economie, is pas écht Futureproof. En of u dat nu 'duurzaam', 'vernieuwend', '*gamechanging*' of 'futureproof' noemt, dat maakt mij niet uit. Zolang die duurzame economie er maar komt.

Maria van der Heijden
Directeur-bestuurder MVO Nederland

Ten geleide

Waarom een boek over de Futureproof Organisatie?

Onze wereld wordt geconfronteerd met grootse uitdagingen, zoals we die nog niet in combinatie met elkaar hebben ervaren. Vergrijzing, klimaatverandering, schaarste van natuurlijke hulpbronnen, grote groei van de wereldbevolking, vervuiling, energieafhankelijkheid, mondiale markten, armoede, politieke omwentelingen, uitputting van internationale instituties, botsingen van religies, informatiemaatschappij, etc. De meeste van deze onderwerpen hangen ook nog eens met elkaar samen.

Deze realiteit is niet ver van ons bed, het heeft invloed op ons dagelijkse leven als ondernemer: de prijzen van grondstoffen, de hoge brandstofprijzen, een instabiele economie, een tekort aan goed opgeleide werknemers. Als gevolg daarvan kan geen enkele organisatie het zich veroorloven de andere kant op te kijken. Of je nu een bedrijf bent, een sociale onderneming of een maatschappelijke organisatie (in dit boek wordt geen onderscheid gemaakt), je zal iets met deze uitdagingen moeten doen. Het belangrijkste is dat je organisatie zo is ingericht, dat je kunt inspelen op de eisen die de toekomst gaat stellen, de kansen die zich zullen voordoen en de uitdagen die voorliggen.

Kennis delen

De kernvraag voor organisaties van deze tijd is: hoe kun je als organisatie flexibel en innovatief zijn en de tijdgeest omarmen? De organisatie die daarin slaagt, is een Futureproof Organisatie.

In mijn vijftien jaar lange ervaring als adviseur van bedrijven en organisaties heb ik in de praktijk gezien welke elementen belangrijk zijn voor een Futureproof Organisatie. Ik heb gezien welke bedrijven en organisaties beter bestand waren tegen veranderingen dan anderen. Welke organisaties konden innoveren en jonge mensen bleven aantrekken.

Ik heb geleerd van de organisatiepsychologie, het transitiedenken, verandermanagement, de theorie rondom duurzaam ondernemen en leiderschapsdenken.

De kennis die ik heb opgedaan, wil ik graag delen. En ik wil voorbeelden geven van organisaties die al goed bezig zijn. Hiermee hoop ik dat zij als rolmodellen gaan fungeren voor organisaties die ook Futureproof willen zijn.

Wat biedt dit boek in een notendop?

Dit boek is bedoeld voor innovatieve ondernemers en organisaties die voorbereid willen zijn op de toekomst. Die willen weten wat er speelt op het gebied van organisatieontwikkeling. Maar die ook te maken hebben met de hectiek van het hedendaagse bestaan, met volle agenda's, deadlines en andere verantwoordelijkheden. Daarom heb ik de informatie makkelijk en aantrekkelijk gepresenteerd.

Dit boek is makkelijk leesbaar en visueel aantrekkelijk. Ik geef per kenmerk in een paar pagina's de essentie, inclusief praktische tips. U bent in no time weer op de hoogte van de laatste stand van zaken. U kunt makkelijk doorbladeren naar de kenmerken die uw interesse hebben. Heldere illustraties ondersteunen de inhoud en maken de hoofdstukken aantrekkelijk om te lezen. Sommige illustraties geven relevante boeken weer, die de moeite van het lezen waard zijn. De tekst is herkenbaar en inspirerend, vanwege de vele voorbeelden van diverse organisaties.

De tips helpen u om eerste, praktische stappen te zetten om een bepaald kenmerk te implementeren in uw organisatie. Ook geef ik voorbeelden hoe andere organisaties dit opgepakt hebben. De digitale versie van dit boek heeft links, zodat u direct kunt doorklikken naar relevante websites met aanvullende informatie.

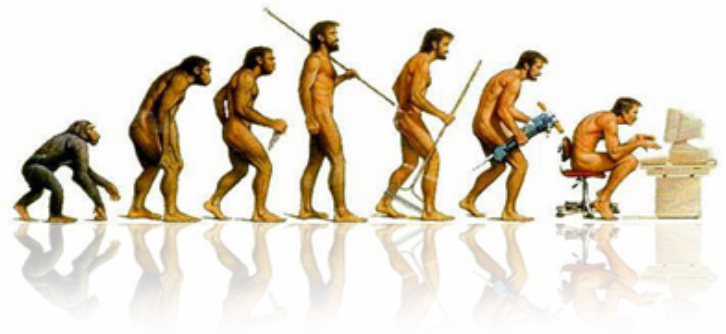
Leeswijzer

Dit boek beschrijft tien kenmerken van de Futureproof Organisatie.

Ontwikkeling

Dit boek behandelt de tien kenmerken vanuit historisch perspectief. Dat wil zeggen dat er op chronologische wijze wordt beschreven welke *ontwikkeling* dit kenmerk heeft doorgemaakt vanaf de Tweede Wereldoorlog tot nu, anno 2017. Dit boek beschrijft hoe het kenmerk zich heeft aangepast aan de tijd en hoe de reikwijdte gegroeid en veranderd is onder invloed van maatschappelijke en economische situaties.

De reden voor het gebruik van historisch perspectief is dat terugkijken ons een breder begrip geeft van de essentie en de achterliggende gedachten bij de kenmerken. Het geeft ons ook het besef dat niets statisch is, maar dat concepten voortdurend aan ontwikkeling onderhevig zijn, beïnvloed worden door de maatschappij en die op haar beurt ook weer beïnvloeden.

Uit de beschrijving van het ontwikkelingspad wordt duidelijk waarom en op welke manier het kenmerk relevant is voor een Futureproof Organisatie. Daarbij worden aansprekende voorbeelden van organisaties en bedrijven genoemd, die een rol hebben gespeeld in die ontwikkeling.

Oorsprong, omschrijving & tips

Per kenmerk wordt begonnen met de etymologische *oorsprong* van het woord. En er wordt gerefereerd aan de eerste keer dat dit woord is gebruikt in de betekenis die wij kennen. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een *omschrijving*, een soort definitie, van wat het kenmerk anno 2017 inhoudt. Dit is voor de lezer een eenvoudige manier om te begrijpen wat het kenmerk precies betekent.